

RELACIO.
DE LA VICTORIA
QUE HA TINGVT LO

EXERCIT DEL REY CHRISTIANISSIM
Rey de França N. Señor, gouernat per lo Exce-
lentissim Mosur de la Mota en la vila de Valls en
lo camp de Tarragona, contra lo exercit del
Rey de Castella a 16. de
Janer 1642.

En Barcelona en casa de Jaume Mathevat any
1642.

IS 16. de Janer lo señor de la Mota Houdencour tingue auis que en las parts de Monso, y Fraga en Arago los enemichs se juntauā ab designe de entrepessa sobre Lleyda, o Balaguer per las intelligencias que tenian en aquellas, lo quel obligà de embiarhi lo señor Comendador de Marieu ayudant de camp, per auisar als gouernadors de tenirse compte, y per fer venir a mols deaquells de qui se tenia sospita per dita intelligencia.

Lo mateix die tingue auis de Tarragona que los enemichs se posauen en campanya ab quatra mil y sinch cents homēs de peu, y mil caualls per fer diuerso, y donar temps als que eren de la part de Arago de executar sos designes. A deser lo señor de Terraill, que estua dins Valls ab tres tercios de infanteria, y dos de caualleria donà auis al señor de la Mota, que los enemichs marchauen ab sis pessas de artilleria per aracar lo, y axi lo señor de la Mota juntà sas tropas al rededor de Montblanc, que es entre Lleyda y Tarragona, per veure lo q̄ farian los enemichs per acudir al mes necessari.

A 18. a las 7. horas de la matinada lo señor de Terraill donà auis al senyor de la Mota que los enemichs estauā campats en Vallmoll a mitja lleuga de Valls.

Lo mateix die a vna hora despres de mitg die donà auis que los enemichs marchauen a ell, y a las quatre

horas de la tarda, q̄ feyen los apotxes, y quel enuestia.
Hauent guanyat la Vanguardia, algunas cascas dels
arrabals: Lo Senyor del Terrall feu fer vna sortida de
infanteria, y caualleria, gobernada per lo senyor de
Chabot, quels retxafaren valerosament fias dalt a la
montanya, y sobreuenint vna gran pluja, los enemichs
se retiraren a dit Vallmoll: perderen en esta ocafio dos
Capitans de Dragons, y molts soldats.

Entretant lo senyor de la Mota, que juntaua lo restant
de las tropas, marxà la nit de diuuyt, a denou, y arribà a
Valls a vuyt horas, de la matinada, ahont hauent
sabut, que los enemichs se retirauen a causa del rumor
de la vinguda: despres de tingut consell, fonch resolt,
per reputacio de las armas del Rey, y satisfactio dels
Pobles, de seguirlos. Per aquest efecte embià cinquanta
Mestres dels Tercios de Roca Baritaut, y de Busly de
Vayre, capitanejats per lo señor Couerlay Capita: lo se-
ñor de Boisse Mariscal de allotjamets de Busly, y la Boi-
che, Lloçai de Roca, per saber nouas, entre tant q̄ tor lo
exercit marxaua, exceptada alguna caualleria, q̄ era res-
tada a Valls, per repexer, per hauer caminat molt sens
mejar. Despres de vna hora de cami lo señor Coudray,
embia per auisar al senyor de la Mota, q̄ los enemichs
ekauen a Vilallonga, y que hauia presa alguna gēt que
oportaua forratges, ab los quals se sabē no tenian a
larmas los enemichs, y que desta part en vna gran
rauina, 3 mitg quart de lleugua de son camp, y haviā

vn gros de trecentos infants del Tercio del Comte
Duch, y cent cinquanta caualls, y que axi mateix hi
estaua lo Marques de la Ynojosa General, y los prin-
cipals Oficiais del exercit, ques passejauen: y axi lo
senyor de la Mota disposà totes las cosas, per em-
bestirlos, antes que sen adonassen, perçò manà a dit
senyor de Coudray de donar, hil feu sustentat per lo
senyor del Terrall ab lo Regiment de Sant Simon,
lo qual feren ab tant valor, q̄ la infanteria dels ene-
michs, despres de la primera salua, llacà totes las ar-
mas, y la caualleria fugi, y com auia de passar dita
rauina per vn estret ahont no podia passar, sino es hu
despres de altre, lo General, y alguns Oficiais prin-
cipals ben muntats se saluaren dels primers, lo restāt
fonc mort, exceptat lo T. capita en lo tercio del Cō-
te Duch, q̄ fonc pres. Y com lo señor de la Mota no
podia pasar esta rauina donà orde al señor del Ter-
raill de retirarse, y feu posar en orde de batalla lo
nostre exercit per fer la retirada, lo qual feu pelegant
sepre, seguit de tot lo exercit enemich, ques auansa
fins a la rauina, de la qual lo passatge fonch disputat
ab cōtinuo foc de vna y altra part, mesclāse fonsint
la espasa a la ma, no obltāt los enemichs fessē auisar
la artilleria, q̄ no feu altre efecte q̄ matar alguns ca-
ualls, la pelea durà desde mitg die, fins a la nit, q̄ di-
uidi los dos exercits, lo seu tornant sen a Tarragona,
lo nostre a Valls.

Los enemichs han perdut en esta ocafio vuyt, ho nou cents homens morts, o ferits, entre los quals hi ha molts Oficials, y personas de condicio, sens quaranta, o finquante presos, que tenim: entre los quals, hi ha dos Capitans, y sens la rauina, quels era fauorable, foren estats desfets, no obstant fos son exercit major en numero, de dos mil y finch cents homens de peu, y docents caualls.

Lo Senyor del Terraill fonch ferit de vn tir de mosquet, y li mataren vn cauall entre las camas, al senyor Maillos, son escuder, y a son Mestre de Sala mataren vn cauall ha cada hu, anant prop de ell.

Lo Senyor de Landricourt escuder del senyor de la Mota, fonc ferit prop de la Excelencia de vna mosquetada en lo genoll.

En aquesta ocafio son morts de nostra part, acerca de cent homens, y altres tants de ferits, entre altres, los senyors de Chauagnes Capita del Tercio Lionès, y de Sauguis, Capita del Tercio de Tonins, morts sobre lo lloch: lo senyor Bais Lloctinent Coronel en lo Tercio Lionès, ferit de vna mosquetada a la espatlla, y de vn bot de pica, lo que fa veurer, que ha fet com de ordinari; cosas admirables: lo Senyor de Tancey, Capita de dit Tercio, ferit de vna mosquetada, a traues del cos: Lo Senyor de sant Hilari, ferit, y pres, Sauguis Lloctinent de Tonens, ferit

ferit: lo senyor Comanador de Saueuze, Lloctinent de Mestre de Camp del Tercio del senyor de la Mota, rompuda la cuxa, de vna mosquetada, lo fill mes jove del Senyor de la Vannette, ferit tambe de vna mosquetada: los Senyors de Beufort, corneta de la companyia del senyor de la Mota, y Duplessis, Capita de Carabins, ferits, si be sens perill, que tots han peleat valentissimament.

Tota la caualleria fes molt ben aportada, particularment lo senyor de Chabot Capita del tercio de Rocas, quel governaua, y obra com a verdader home de cor, y de govern, poitant de totas parts los ordens del senyor de la Mota, y li han mort so cauall anant defobre. Lo senyor de Castels, que gouernaua lo tercio de Aubaye, lo señor Dauiarque capita al mateix tercio, lo señor de la Vauuete que governaua lo de sant Simon, y lo Comanador de Cábón que governaua lo de Merinvila se son molt senyalats. Lo señor de Bonart governant lo tercio de Bussy, du Coudray Capita al mateix tercio, de Bussy governant lo del señor de la Mota, Comanador de Sauezo lloctinent, de Beaufort Corneta de la mestra de Camp de dit tercio, y du Plessis capita de Carabins han donadas prouas de son valor, lo senyor mayor del tercio de Santonge que governaua lo Tercio, y ha ben fet, lo señor de Mörboileau

boyleau Capita de dit Tercio si es senyalat molt
rasvegadas, lo major de Rebè que gouerna lo
Tercio, lo Señor de Labbatut Capita de Laur Alfe
rez Coronel de Tonens, de Riues capita de Lin
nes, y tots los altres Oficials tant de Caualleria
com infanteria cada qual ha peleat famosament.

Los Señors de Doreè intendent dels Viures,
parent del Señor de Argenso, Sirmond comis del
extraordinari de guerra, Charles, Bigres comissaris
de guerra, du Verger Mariscal de aliotjaments del
exercit, y lo Señor des Alouise son trobats mes
clats molt auant en la primera acomesa, ahont han
fet veurer ques seruien tant be de la espasa com de
la pluma.

A
DE
D

ENTRADA 21